

## عنوان مقاله:

نقد و بررسی نظریه وجود خیالی ابن عربی در غزلیات و رباعیات بیدل دهلوی

## محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، دوره 4، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

## نویسندگان:

مسعود روحانی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران

علی اکبر شوبکلایی - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل

## خلاصه مقاله:

عرفان اسلامی در سیر تطور و تحول خود به مکتب وحدت وجود رسید که به دست محیی‌الدین ابن‌عربی ایجاد شده است. هرچند اندیشه‌های وحدت‌انگارانه در میان عارفان پیشین سابقه داشته است، تدوینگر و انسجام‌دهنده آن ابن عربی است. به موازات گسترش اسلام و زبان و ادبیات فارسی در هندوستان، عرفان اسلامی و در پی آن عرفان وحدت وجودی در آن سرزمین گسترش یافت و بر فضای شعر فارسی هند سایه افکند. یکی از شاعران فارسی زبان هند که به این تفکر توجه عمیق و فراوان داشته، عبدالقادر بیدل دهلوی است. بیدل در غزلیات و رباعیات، به نحو بارز و گسترده‌ای از موضوعات و مولفه‌های عرفان وحدت وجودی سخن گفته و موضوعاتی چون خدا، انسان، جهان و رابطه آن‌ها را بر اساس مبانی این مکتب تحلیل و تفسیر کرده است. یکی از موضوعاتی که بیدل در شعر خود بدان پرداخته است، وجود خیالی است. این مقاله چگونگی تجلی این موضوع را در شعر بیدل تحلیل و بررسی می‌کند و نشان می‌دهد که چگونه بیدل با زبان شاعرانه و تمثیلات گوناگون، این موضوع را تبیین کرده است.

## کلمات کلیدی:

وجودخیالی، بیدل، ابن عربی، وحدت وجود، عرفان

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1321797>

